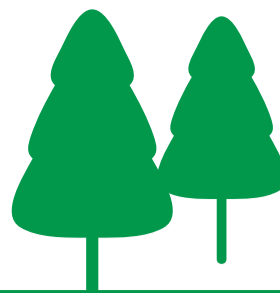

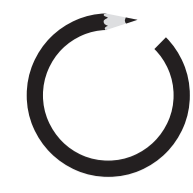
**Dia
de la
TERRA**
APRENQUEM A
PROTEGIR LA TERRA

22
ABRIL

Dia de la Terra

un món
a les teves mans

Objectiu de Desenvolupament Sostenible 15: Gestionar de manera sostenible els boscos, lluitar contra la desertificació, aturar i revertir la degradació de les terres i aturar la pèrdua de biodiversitat.

Objectius

- 1/ Reflexionar sobre la importància de la cura del medi ambient.
- 2/ Augmentar els coneixements del grup sobre el reciclatge.
- 3/ Promoure l'adquisició d'hàbits de cura del medi ambient.

Mirem el cartell

Observem la fotografia, què hi veiem?

Desenvolupament de l'activitat

Comencem l'activitat explicant al grup que aquest dia celebrem el **Dia de la Terra: un dia per treballar sobre la importància del nostre planeta i la necessitat de tenir-ne cura**. Per iniciar la reflexió sobre aquest tema obrim un debat amb els i les participants a través de les següents preguntes:

■ Us agrada la natura? Què és el que més us agrada d'ella (els boscos, els animals, els rius, etc.)?

■ Quines activitats us agrada fer al medi ambient (jugar, banyar-vos, etc.)?

Recopilem totes les idees que hagin sorgit, assenyalant la importància del medi ambient. La Terra és el lloc on vivim, que ens permet gaudir de tots els elements que han assenyalat, així com fer totes les activitats divertides que han triat. Ens brinda llocs tan meravellosos com la **selva amazònica**, a Amèrica del Sud, el bosc més extens del món, tan gran que nens i nenes de fins a 9 països diferents hi conviuen amb una gran diversitat d'espècies, arbres i plantes.

■ Quines conseqüències creieu que pot tenir no tenir cura del medi ambient? Creieu que és important protegir-lo?

Comencem una pluja d'idees amb el grup sobre les accions que duen a terme per tenir cura del medi ambient. Una d'elles és el **reciclatge**: un sistema per a donar una segona vida als recursos que ja hem utilitzat.

■ Coneixeu el reciclatge? Reciclem a casa i a l'escola? Participem tots i totes per igual en aquest tipus d'activitats?

Per a introduir l'alumnat a aquesta pràctica, jugarem al "**Joc del reciclatge**". Dividirem als i les participants en quatre grups: grup verd (vidre), grup groc (envasos, llaunes, brics), grup blau (paper i cartró) i grup marró (residus orgànics). El dinamitzador/a de l'activitat anirà anomenant elements que es poden reciclar i el grup que representi el contenidor que li correspongui s'aixecarà cridant *Reciclatge!* Cada grup obtindrà com a recompensa tantes fulles verdes com elements hagin aconseguit reciclar.

és l'hora de la igualtat, per on comencem?

Per finalitzar l'activitat, cada grup crearà un contenidor de reciclatge del color que se'ls hi hagi assignat, fent servir caixes de cartró i/o material reciclat. Si ja tenen aquest tipus de contenidors, poden millorar-los i decorar-los. Els contenidors es quedaran a l'aula per **instaurar un sistema de reciclatge a l'aula**.

Cada setmana s'avaluarà en assemblea si han reciclat convenientment, assenyalant la importància que tots i totes hi participin per igual, ja que la cura del medi ambient és una tasca de tot el grup sense distincions. S'animarà als i les participants a replicar l'activitat a casa, amb els amics i amigues, etc. convertint-se així en protectors i protectores del medi ambient!

Objectius

- 1/ Apropar el grup als conceptes d'"ecosistema" i "interdependència".
- 2/ Promoure la identificació dels i les participants com agents de protecció del medi ambient.
- 3/ Impulsar el compromís del grup amb la realització d'accions de cura del medi ambient, com el reciclatge.

Mirem el cartell

Observem la fotografia, què hi veiem?

Desenvolupament de l'activitat

Comencem l'activitat explicant al grup que aquest dia celebrem el **Dia de la Terra: un dia per reflexionar sobre la importància del nostre planeta i la necessitat de tenir-ne cura**. Per iniciar la reflexió sobre aquest tema obrim un debat amb els i les participants a través de les següents preguntes:

■ Quins elements hi ha a la natura? (arbres, plantes, animals, etc.) Creieu que hi ha connexió entre ells?

Per poder reflexionar sobre aquestes qüestions, els introduïrem el concepte d'"**ecosistema**", entenen-ho com una unitat formada per diversos organismes vius (animals, plantes, etc.) interdependents, que comparteixen el mateix hàbitat. Al planeta hi ha diferents ecosistemes, a vegades tan rics com la **selva amazònica**. Situada a Amèrica del Sud, és el bosc més extens del món, un dels llocs amb més biodiversitat de la Terra, on hi conviuen i hi interactuen nombroses espècies de plantes, animals i habitants de fins a 9 països diferents. Com creieu que ha de ser aquesta interacció perquè hi hagi una convivència pacífica i respectuosa amb el medi ambient? Com a part de l'ecosistema, com és l'acció dels éssers humans? Quines accions realitzem que afecten negativament al Planeta i quines conseqüències tenen? Quines contribueixen a la seva protecció?

Per poder reflexionar sobre aquest concepte, **recrearem un ecosistema amb el grup**. Els i les participants s'asseuran en rotllana, simulant l'ecosistema amazònic. Cada participant triarà representar un element natural o humà d'aquest ecosistema (arbre, planta, animal, element natural, comunitat humana, etc.). A la primera persona de la rotllana li entregarem un cabdell de llana. Haurà de dir en veu alta quin element de l'ecosistema ha triat representar i li donarà el cabdell a un altre company/a, teixint d'aquesta manera una teranyina, que simbolitzarà les diferents interaccions que existeixen entre els elements de l'ecosistema. L'objectiu del grup és que el fil estigui tens, mantingut per tots els components de l'ecosistema. A l'acabar, el dinamitzador/a anirà anomenant accions humanes que poden causar danys al medi ambient. Després de dir cada una de les accions, com a mínim un/a participant deixarà anar el fil, fins que la teranyina formada es destensi (com a mínim una de les accions anomenades serà la tala indiscriminada d'arbres per produir paper, que ens donarà peu a dissenyar el sistema de reciclatge amb el que acaba l'activitat).

Aribats a aquest punt, reflexionarem amb el grup sobre la necessitat de cuidar cada un dels elements dels nostres ecosistemes, i els desequilibris ecològics que poden causar les accions humanes.

■ Quines conseqüències pot tenir el fet de no tenir cura del medi ambient?

■ L'acció d'un dels elements de l'ecosistema pot tenir conseqüències pels altres?

■ Som responsables de la cura del medi ambient? Quins tipus d'accions podem fer per protegir-lo?

Iniciarem una pluja d'idees anomenant accions. Amb cada bona acció identificada un/a els i les participants expulsats podrà tornar a agafar el seu fil, restaurant d'aquesta manera l'equilibri natural de l'ecosistema.

és l'hora de la igualtat, per on comencem?

Com exemple de com poden iniciar o responsabilitzar-nos de la cura del medi ambient, es proposarà al grup que **disenyi un sistema de reciclatge**. Hauran de decidir quants bidons d'escombraries tindran i per a quin tipus de brossa i dissenyar-los i decorar-los amb caixes de cartró i material reciclat.

Cada setmana s'avaluarà en assemblea si han reciclat convenientment, assenyalant la importància que tots i totes hi participin per igual, ja que la cura del medi ambient i de tots els elements naturals i humans de l'ecosistema és una tasca de tot el grup sense distincions. S'animarà als i les participants a replicar l'activitat a casa, amb els amics i amigues, etc. convertint-se així en protectors i protectores del medi ambient. Fins a on podrien arribar?

infantil,
1r i 2n de
primària

1r, 2n i 3r de
secundària

3r a 6è de
primària

4t de
secundària
i batxillerat

Objectius

- 1/ Reflexionar sobre els problemes que comporta la desforestació de l'Amazones i la importància que té tenir cura del medi ambient.
- 2/ Promoure la identificació dels i les participants com agents de protecció del medi ambient.
- 3/ Impulsar el compromís del grup amb la realització d'accions de cura del medi ambient, com el reciclatge.

Mirem el cartell

Observem la fotografia, què hi veiem?

Desenvolupament de l'activitat

Comencem l'activitat explicant al grup que aquest dia celebrem el **Dia de la Terra: un dia per reflexionar sobre la importància del nostre planeta i la necessitat de protegir-lo i viure-hi en harmonia**. Per iniciar la reflexió sobre aquest tema obrim un debat amb els i les participants a través de les següents preguntes:

■ Què és el que més us agrada de la natura (els boscos, els animals, els rius, etc.)? Quines activitats us agrada fer al medi ambient (jugar, banyar-vos, etc.)?

Recopilem totes les idees que hagin sorgit, assenyalant la importància del medi ambient. La Terra és el lloc on vivim, que ens permet gaudir de tots els elements que han assenyalat, així com fer totes les activitats que han triat. Ens brinda llocs tan meravellosos com la **selva amazònica**, a Amèrica del Sud, el bosc més extens del món, un dels llocs amb més biodiversitat de la Terra, on viuen nens, nenes i adolescents de fins a 9 països diferents.

■ Coneixeu l'Amazones? Sabieu que està en perill? Moltes espècies d'animals i plantes estan en perill d'extinció i comunitats senceres han de desplaçar-se de les seves llars per la tala indiscriminada d'arbres i la falta de respecte al medi ambient. Quines conseqüències pot tenir això? Què podem fer?

Per reflexionar sobre aquesta realitat, jugarem amb el grup al joc "**Guardians/anes Ambientals**". El grup farà una rotllana i cada participant representarà un arbre de l'Amazones. Demanarem 4 persones voluntàries que avançaran cap al mig de la rotllana: tres d'elles representaran els llenyataires i 1 a un/a guardià/na ambiental (es fomentarà que hi hagi tant nens com nenes en ambdós rols). L'objectiu dels llenyataires serà talar tants arbres com puguin. Cada vegada que toquin tres vegades un arbre, aquest caurà a terra. La persona que tingui el rol de guardià/na forestal els podrà fer tornar a créixer tocant-los una vegada hagin caigut. No obstant, el procés de creixement d'un arbre és lent, per la qual cosa no podran tornar a aixecar-se en un sol moviment, primer s'hauran d'asseure, després es posaran de genolls i finalment s'aixecaran per seguir jugant. Mentre s'aixequen ("creixen") els nous arbres, les persones que tinguin el rol de llenyataires podran tornar a talar-los.

Es jugarà així la primera ronda durant dos minuts. Tot seguit, tornarem a jugar una altra ronda, aquesta vegada amb 2 llenyataires i 2 guardians/es ambientals i una tercera amb 3 guardians/es ambientals i 1 llenyataire, invertint així les proporcions inicials. Reflexionarem amb el grup sobre quin ha estat el resultat de cada ronda, les conseqüències que té la tala indiscriminada d'arbres, així com què passa quan moltes persones s'impliquen en tenir cura de la Terra.

■ Pot cada membre del grup convertir-se en un/a guardià/na ambiental? Quines accions es poden posar en funcionament per protegir el medi ambient?

és l'hora de la igualtat, per on comencem?

Veurem amb el grup el vídeo d'Entreculturas "**Guardians Ambientals**", disponible a la plataforma YouTube, sobre una iniciativa medi ambiental protagonitzada per joves a El Salvador. Debatrem sobre les accions que aquest grup posa en funcionament i proposarem **instaurar un sistema de reciclatge a l'aula**, a través del qual tots i totes s'impliquen per igual sense cap mena de distinció en la cura del medi ambient. Reciclen també a casa i al seu barri? Podrien replicar l'activitat realitzada en aquests espais? Fins on podrien arribar en la defensa del medi ambient?

Objectius

- 1/ Apropar el grup als conceptes d'"ecosistema", "interdependència" i "biomimesis".
- 2/ Promoure la identificació dels i les participants com agents de protecció del medi ambient.
- 3/ Impulsar el compromís del grup amb la realització d'accions de cura del medi ambient, com el reciclatge.

Mirem el cartell

Observem la fotografia, què hi veiem?

Desenvolupament de l'activitat

Comencem l'activitat explicant al grup que aquest dia celebrem el **Dia de la Terra: un dia per reflexionar sobre la importància del nostre planeta i la necessitat de tenir-ne cura**. Per iniciar la reflexió sobre aquest tema obrim un debat amb els i les participants a través de les següents preguntes:

■ Quins elements hi ha a la natura? (arbres, plantes, animals, etc.) Creieu que hi ha connexió entre ells?

Per poder reflexionar sobre aquestes qüestions, els introduïrem el concepte d'"**ecosistema**", entenen-ho com una unitat formada per diversos organismes vius (animals, plantes, etc.) interdependents, que comparteixen el mateix hàbitat. Al planeta hi ha diferents ecosistemes, a vegades tan rics com la **selva amazònica**. Situada a Amèrica del Sud, és el bosc més extens del món, un dels llocs amb més biodiversitat de la Terra, on hi conviuen i hi interactuen nombroses espècies de plantes, animals i habitants de fins a 9 països diferents.

■ Com creieu que ha de ser aquesta interacció perquè hi hagi una convivència pacífica i respectuosa amb el medi ambient?

■ Com a part de l'ecosistema, com és l'acció dels éssers humans?

■ Quines accions realitzem que afecten negativament al Planeta i quines conseqüències tenen? Quines contribueixen a la seva protecció?

Recopilem la reflexió sobre aquestes preguntes. La Terra i els ecosistemes en els que vivim ens ofereixen moltíssims elements sobre els que podem aprendre per millorar com a membres d'aquest ecosistema. Per a reflexionar sobre això, introduïrem al grup el concepte de "**biomimesis**", que fa referència a l'estudi de mecanismes i estructures naturals, per aplicar-los a la resolució de problemes que tenim els éssers humans i per aprendre a viure en harmonia amb el nostre medi ambient. Ens podem recolzar en el visionament dels primers minuts de la xerrada Ted de Janine Benyus que es titula "**Biomimicry in action**", disponible a la plataforma YouTube.

■ Quins elements i interrelacions de la natura ens poden inspirar per a relacionar-nos en harmonia amb el nostre entorn? Dividirem la classe en petits grups per treballar sobre aquesta pregunta, cada un dels quals haurà d'**arribar a una idea**, que exposaran en grup.

és l'hora de la igualtat, per on comencem?

Després de recopilar les idees que sorgeixen, visionem amb el grup el vídeo d'Entreculturas "**Guardians Ambientals**", disponible a la plataforma YouTube, sobre una iniciativa de joves salvadorencs, involucrats en tenir cura del medi ambient. Entre les idees sorgides a l'hora de treballar el concepte de biomimesis i després de visionar el vídeo de guardians ambientals, quines accions creuen que es poden dur a terme en el seu centre educatiu i en el seu entorn? Com exemple es proposarà al grup que **disenyi un sistema de reciclatge**. Hauran de decidir quants bidons d'escombraries tindran i per a quin tipus de brossa i dissenyar-los i decorar-los amb caixes de cartró i material reciclat.

Cada setmana s'avaluarà en assemblea si han reciclat convenientment, assenyalant la importància que tots i totes hi participin per igual, ja que la cura del medi ambient i de tots els elements naturals i humans de l'ecosistema és una tasca de tot el grup sense distincions. S'animarà als i les participants a replicar l'activitat a casa, amb els amics i amigues, etc. convertint-se així en protectors i protectores del medi ambient. Fins a on podrien arribar?

Coordinació: Clara Maestu. Autoria: Èrika Aguilar, Clara Maestu, Anna Spezie, Pilar Vera. Direcció d'Art i Disseny Gràfic: Maribel Vázquez. Foto: Fe y Alegría Perú. Impressió: Iarriccio Artes Gráficas. Dipòsit Legal: M-11612-2018. Edita: Fundación Entreculturas. 2018.